

Zbirka odločb sodne prakse

Zadeva C-135/23

**Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte eV
(GEMA)**

proti

GL

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Amtsgericht Potsdam)

Sodba Sodišča (prvi senat) z dne 20. junija 2024

„Predhodno odločanje – Intelektualna lastnina – Avtorska pravica in sorodne pravice – Direktiva 2001/29/ES – Člen 3(1) – Priobčitev javnosti – Pojem – Zgolj nudenje fizičnih zmogljivosti – Dajanje na voljo televizijskih sprejemnikov, opremljenih s sobno anteno, ki omogoča sprejemanje signalov in predvajanje oddaj – Pridobitnost – Načelo tehnološke nevtralnosti“

1. *Približevanje zakonodaj – Avtorska pravica in sorodne pravice – Direktiva 2001/29 – Usklajevanje nekaterih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi – Priobčitev javnosti – Pojem – Merila presoje
(Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2001/29, člen 3(1))*

(Glej točke od 17 do 26.)

2. *Približevanje zakonodaj – Avtorska pravica in sorodne pravice – Direktiva 2001/29 – Usklajevanje nekaterih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi – Priobčitev javnosti – Pojem – Dajanje na voljo televizijskih sprejemnikov, opremljenih s sobno anteno, ki omogoča sprejemanje signalov in predvajanje oddaj, v stanovanjih, ki se oddajajo v najem – Vključitev – Zahteva – Nova javnost – Kratkoročni najemniki
(Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2001/29, člen 3(1))*

(Glej točke od 27 do 46 in izrek.)

Povzetek

Sodišče, pri katerem je Amtsgericht Potsdam (okrajno sodišče v Postdamu, Nemčija) vložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe, je pojasnilo pojem „priobčitev“ varovanega dela „javnosti“ v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29/ES¹ v okoliščinah, v katerih upravnik večstanovanjske stavbe da na voljo televizijske sprejemnike, opremljene s sobno anteno, ki omogoča sprejemanje signalov in predvajanje oddaj.

Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte eV (GEMA), organizacija za kolektivno upravljanje avtorskih pravic na glasbenem področju, je zoper GL, upravnika stavbe z 18 stanovanji, ki se oddajajo v najem, podala odškodninski zahtevek iz naslova avtorske pravice, ker naj bi zadnjenavedeni v teh stanovanjih dajal na voljo televizijske sprejemnike.

Predložitveno sodišče želi za rešitev tega spora v bistvu izvedeti, ali pojem „priobčitev javnosti“ iz člena 3(1) Direktive 2001/29 (v nadaljevanju: pojem „priobčitev javnosti“) zajema dajanje na voljo takih televizijskih sprejemnikov.

Presoja Sodišča

Sodišče je najprej spomnilo, da pojem „priobčitev javnosti“ združuje dva kumulativna elementa, in sicer dejanje priobčitve dela in priobčitev tega dela javnosti, ter zahteva posamično presojo. V skladu s sodno prakso Sodišča je zlasti ključna vloga uporabnika, da svojim strankam ob popolnem zavedanju posledic svojega ravnanja omogoči dostop do varovanih del, še zlasti, če je zadevno posredovanje pridobitno, na podlagi katere je mogoče razlikovati med, prvič, „priobčitvijo javnosti“ in, drugič, „zgolj nudenjem fizičnih zmogljivosti“.²

Sodišče je ugotovilo, da čeprav mora nacionalno sodišče ugotoviti, ali upravnik nepremičnine iz postopka v glavni stvari izvaja dejanje „priobčitve javnosti“, pa mu mora Sodišče v zvezi s tem podati koristne smernice, ki mu bodo omogočile rešitev spora, o katerem odloča.

Sodišče je v zvezi s tem na prvem mestu navedlo, da upravnik večstanovanjske stavbe z namestitvijo televizijskih sprejemnikov in sobnih anten, ki brez drugega posredovanja sprejemajo signale in omogočajo predvajanje oddaj, med drugim glasbenih, v teh stanovanjih, namerno posreduje, da bi svojim strankam omogočil dostop do teh oddaj v najetih stanovanjih v času najemnega obdobja, pri čemer ni odločilno, ali ti to možnost tudi uporabljajo. Poleg tega je treba posredovanje tega upravnika obravnavati kot dodatno storitev s ciljem pridobitve določene koristi. Zato je mogoče zaradi ponudbe takih storitev ugotoviti, da je priobčitev pridobitna. V zvezi s tem okoliščina, da so televizijski sprejemniki iz zadeve v glavni stvari povezani s „sobnimi“ antenami, in ne z „osrednjo“, ni upoštevana, saj tako razlikovanje med antenami ni v skladu z načelom tehnološke nevtralnosti.

¹ Člen 3(1) Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 230) določa, da države članice predvidijo za avtorje izključno pravico, da dovolijo ali prepovejo vsakršno obliko priobčenja njihovih del javnosti, po žici ali na brezžični način, vključno z dajanjem svojih del na voljo javnosti tako, da imajo člani javnosti do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izberejo sami.

² V uvodni izjavi 27 Direktive 2001/29 je navedeno, da „[s]amo nudenje fizičnih zmogljivosti, ki olajšajo ali omogočijo priobčitev, še ne šteje za priobčitev v pomenu te direktive“.

Sodišče je na drugem mestu v zvezi z vprašanjem, ali so varovana dela dejansko priobčena javnosti, poudarilo, da pojem „javnost“ zajema nedoločeno število potencialnih naslovnikov, poleg tega pa mora biti število oseb dovolj veliko. V pojmu „javnost“ je tako zajet nek najnižji prag, kar iz tega pojma izključuje premajhno oziroma neznatno število zadevnih oseb. Pri določitvi tega števila je treba med drugim upoštevati število oseb, ki imajo lahko dostop do istega dela vzporedno, pa tudi tistih, ki imajo lahko dostop zaporedno. Če bi predložitveno sodišče ugotovilo, da se stanovanja v stavbi iz zadeve v glavni stvari oddajajo v kratkoročni najem, zlasti kot turistične nastanitve, je treba glede na to, da najemniki teh stanovanj skupaj predstavljajo nedoločeno število potencialnih naslovnikov, te najemnike šteti za „javnost“.

Sodišče je na tretjem mestu navedlo, da je treba za „priobčitev javnosti“ varovano delo priobčiti z uporabo posebne tehnične metode, ki se razlikuje od tistih, ki so bile uporabljene dotlej, ali – če ne gre za tako metodo – da se priobči „novi javnosti“, torej javnosti, ki je imetnik avtorske pravice ni upošteval, ko je dovolil prvotno priobčitev svojega dela javnosti. S tega vidika lahko najemniki stanovanj v stavbi, katere stanovanja se oddajajo v kratkoročni najem – zlasti kot turistične nastanitve – predstavljajo „novo“ javnost, saj te osebe – kljub temu, da se nahajajo na oddajnem območju – razširjanega dela ne bi mogle uživati, če upravnik te stavbe ne bi posredoval s tem, da je v stanovanja namestil televizijske sprejemnike s sobno anteno. Nasprotno pa, če predložitveno sodišče ugotovi, da se stanovanja iz zadeve v glavni stvari oddajajo najemnikom, ki v njih prebivajo, teh ni mogoče šteti za „novo javnost“.

Zato je Sodišče ugotovilo, da je treba pojem „priobčitev javnosti“ razlagati tako, da zajema primer, v katerem upravnik večstanovanjske stavbe, katere stanovanja se oddajajo v najem, namerno da na voljo televizijske sprejemnike, opremljene s sobno anteno, ki – brez drugega posredovanja – sprejemajo signale in omogočajo predvajanje oddaj, če se najemniki teh stanovanj lahko štejejo za „novo javnost“.